

Pakketten water en klimaat 2023

ANOG
BOEREN MET 'N GRUINE RAAND

18 Graan met kruiden

De akker bestaat uit een mengsel van graan en akkerkruiden. De akkers worden beperkt bemest (**geen kunstmest**) en ook chemische onkruidbestrijding wordt vermeden. Granen worden ruim gezaaid, zodat er ruimte is voor kruiden in de ondergroei.

De granen dragen bij aan doelstelling klimaat. Doordat granen diepe wortels hebben, verbeteren ze de bodemstructuur die zorgt voor goede doorlatendheid voor water. Tevens hebben diezelfde wortels ook een gunstig effect op de hoeveelheid koolstof in de bodem.

Beheer

- De beheereenheid bestaat vanaf 15 mei tot 15 juli uit granen (geen maïs) en kruiden (spontane opkomst of ingezaaid).
- Geen bemesting met kunstmest, omdat dit pakket er op gericht is een open gewas te telen, met ondergroei van kruiden.
- Dun zaaien (80-100 kg/ha).
- Geen insecticiden en geen chemische onkruidbestrijding gedurende het groeiseizoen.
- Buiten het seizoen chemische onkruidbestrijding enkel plekgewijs toegestaan op maximaal 10% van de beheereenheid conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Het pakket kan alleen worden ingezet grenzend aan een watergang.

Pakketvariant

18a Graan met kruiden

Vanaf 2024 willen we gaan inzetten op inzaai met kruiden.

De kruidenrijke akkerranden liggen langs akkerbouwpercelen en hebben verschillende functies. Ze zijn ingezaaid met een mengsel van grassen, kruiden en granen. De rand vormt een buffer tussen perceel en watergang. Hierdoor vindt er minder uit- en afspoeling plaats van gewasbeschermingsmiddelen naar de watergang. Wanneer de rand met een bloemenmengsel wordt ingezaaid draagt het bij aan functionele agrobiodiversiteit (FAB). De aanwezigheid van natuurlijke vijanden in de rand zorgt voor een bewuster en gereduceerd gebruik van middelen in het naast gelegen gewas.

De akkerranden hebben ook een belangrijke functie als voedselbron en schuilgelegenheid voor diverse soorten vogels, zoogdieren, insecten, reptielen en amfibieën.

Afbakening

- De beheereenheid bestaat uit bouwland
- De beheereenheid is 3 of 4 meter breed
- Eenjarig en meerjarig, bij voorkeur meerjarig
- De beheereenheid mag **niet** worden ingezet voor 4% niet productief (GLMC 8)

Beheer

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 mei tot 15 augustus uit een combinatie van gras, granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), groene braak of een combinatie van deze, maar nooit uit enkel granen, een deel van de grassen en kruiden mogen worden gemaaid en afgevoerd.
- De beheereenheid wordt niet beweid en niet bemest.
- ANOG bepaalt de samenstelling van het zaaimengsel en de zaaidichtheden.
- Ligt langs een watervoerende sloot. Definitie watervoerende sloot: minimaal 1 keer in de periode van 1 april tot 1 oktober staat er water.
- Inzaai is mogelijk in najaar en in het voorjaar, met een voorkeur voor najaar (1 sept - 15 oktober en in voorjaar voor 15 mei).
- In overleg met de gebiedscoördinator kan er in de beheerperiode worden gemaaid. Dit kan een te hoge onkruiddruk voorkomen.
- Bij meerjarige randen: de rand moet vanaf 15 augustus worden gemaaid. Zorg ervoor dat er altijd hoogte in de lengte van de sloot blijft bestaan.
- De beheereenheid mag niet als wendakker worden gebruikt.
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan op maximaal 10% van de beheereenheid.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1,3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.

Pakketvarianten

19a.3 Kruidenrijke akkerrand 3 meter

19a.3 Kruidenrijke akkerrand 4 meter

39 Bodemverbetering op grasland en bouwland

Dit pakket richt zich op verbetering van de bodem van grasland en bouwland door het opbrengen van organische mest, bodemverbeteraars of met plantenresten. De structuur, chemische samenstelling en bodemleven hebben hier baat bij.

Beheer en varianten:

39b Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars

- Vaste mest en bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen worden **direct** ondergewerkt (dit is een wettelijke verplichting).
- Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage I Tabel I: rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïlogie (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage Ia).
- De vaste mest en/of bodemverbeteraar wordt in één keer opgebracht.
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton vaste mest en of bodemverbeteraars per hectare uitgereden.

39c Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl. stro & groenbemesters en onderwerken

- Plantenresten (a), lijst conform 6 (b) en/of andere bodemverbeteraars (c) al dan niet opgebracht, zijn ondergewerkt binnen 2 weken na aanbrengen.
- Enkel bodemverbeteraars zonder dierlijke meststoffen vallen (bv compost, stro, e.a.) worden gebruikt.
- Plantenresten worden in één keer opgebracht en binnen twee weken na aanbrengen ondergewerkt.
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton plantenresten per hectare uitgereden.
- Bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen passen niet in deze variant, deze moeten verplicht direct na opbrengen worden ondergewerkt volgens de meststoffenwet. (kan wel via variant b)

39d Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars

- Vaste mest of bodemverbeteraars voor grasland worden in één keer opgebracht.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage I Tabel I: rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïlogie (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage Ia).
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton vaste mest en of bodemverbeteraars per hectare uitgereden.

Plantenresten en bodemverbeteraars worden zo veel mogelijk van regionale plantenresten gemaakt. Bijvoorbeeld sloopmaaisel of bermmaaisel. Voor alle pakketvarianten geldt dat de wettelijke uitrijperiodes moeten worden gevolgd. Volg de lijst van toegestane meststoffen en [bodemverbeteraars](#).

Uitgevoerd beheer m.b.t. tot uitrijden ruige stalmest en onderwerken van gewasresten **binnen 7 kalenderdagen** melden aan ANOG.

Pakketvarianten

[39b Bodemverbetering bouwland met vaste mest](#)

[39c Bodemverbetering bouwland met gewasresten](#)

[39d Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars](#)

40 Extensieve graanteelt

Granen dragen door hun diepe beworteling bij aan structuurverbetering en organische stof opbouw in de bodem. Door graan extensief te telen en daarbij beperkt chemie toe te passen wordt de bodemstructuur verbeterd. Granen worden bij voorkeur ruim gezaaid, zodat er ruimte is voor kruiden in de ondergroei.

Beheer

- De beheereenheid bestaat van 15 mei tot 15 juli uit zomergraan (geen maïs), gezaaide kruiden, of een combinatie van deze.
- Inzaaihoeveelheid van maximaal 190 zaden per m², (76 kg/ha).
- Inzaai op regels met een afstand van minimaal 19 cm.
- Niet-kerende grondbewerking is van toepassing.
- Gebruik van insecticiden is niet toegestaan.
- Beheereenheid mag niet worden beweid.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Bewust gebruik van herbiciden is toegestaan in dit pakket, zodat er graan geoogst kan worden en het past binnen een gangbaar bouwplan.
- Gebruik van MCPA is niet toegestaan.
- Voor of na de oogst is minimaal één keer niet kerende grondbewerking (NKG) uitgevoerd; en
- Voor of na de graanteelt wordt minsten één keer een groenbemester geteeld.

Pakketvariant

40b Extensieve graanteelt